

Pie namu konveijera šūpuļa

Neko lielu te vēl nevar redzēt: 20 hektāru plāksnis svaigu smilšu klājums, betona stabu puduris un viena arkveida būve. Tomēr darbs, kas šeit ieguldīts un galvenokārt «sagaļis zemē», izmaksājis vairāk nekā divus miljonus rubļu. Pamatiem, kuri balstīs topošo celtni — Līvānu eksperimentālo māju būves kombinātu — jābūt nevainojamiem, tāpēc Būvmehānizācijas tresta Daugavpils pārvaldes laudis ir susinājuši šo purvaino vietu, gāzuši arī krāmus, rakuši kūdru un bēruši tās vietā smiltis. Nu jau gatava noliktava iekārtai, galvenajam korpusam sadalīti pāļi, top pamati administrācijas ēkai, saņemts projekts kopmitnei, nodošanas stadijā divas dzīvojamās mājas. Būvē dzelzceļa atzarojumu un rekonstruē katlu māju. Paredzēto līdzekļu apguve pagaidām bažas nerada. Divarpus miljoni (kopā ar dzīvoja-

miem namiem — 3,3) būs. Nakamgad jāreķinās ar divreiz lielāku summu, bet pašam apgūstami 26 miljoni rubļu. Galvenajam būvuzņēmējam — Līvānu pārvietojamās mehānizētās kolonnas kolektīvam — jāaug šiem apjomiem līdzī, un tas, protams, nav viegli.

— Pat pašiem grūti aptvert, kā darbu apjomi pēkšņi kļuvuši trīsreiz lielāki. Apgādes organizācijas arī vēl nav pārorientējušās, — saka kolonnas priekšnieks R. Majevsks. — Varbūt tāpēc vajadzību pēc cementa pašlaik apmierina par 70 procentiem, pēc armatūras tērauda — pusi, tērauda caurulēm — tikai par 10 procentiem. Par mehānizētā mūsu organizāciju arī var saukt nosacīti. Viens lielais buldozers un četri celtni, no kuriem divi nērakstāmi, — tik lielam objektam ir par maz. Un šis nav vienīgais mūsu būvlaukums.

Dramātisku momentu pietiek jau šodien, tie neizbēgami arī rīt. Kā katrā jaunceitnē. Situāciju vēl sarežģī tas, ka plānotāju iecerēs lielās bū-

ves pirmsākumos krietni apsteigušas realitāti. Priekšstatī par celtniecības un montāžas izmaksām izkristalizējušies tikai tad, kad iesākti darbi un iepirkta importa iekārta. Projekti tapuši un top ar novēlšanos, kā dēļ materiālus un būvkonstrukcijas nevar pasūtīt laikus. Viss nāk «karsts» pēc nemitīgiem telefona zvaniem, apkārtbraukāšanām, lūgumiem un augstākstāvošo instanču pavēlēm. Tādās reizēs ir neizbēgami, ka daudzi rīkojumi un pavēles paliek uz papīra. Tā Starpkolhozu celtniecības organizāciju republikāniskā padome, kurai pakļauta Līvānu PMK, šigada maijā pieprasīja Latvijas Kolhozu celtniecības projektēšanas institūtam līdz 1. septembrim sagatavot darba zīmējumus administratīvajam korpusam, līdz 30. septembrim — detālizētī izplānot dzīvojamo kvartālu. Minēti arī citi termiņi — 15. jūlijs, 15. augusts. Acīmredzot nēreāli tie bijuši jau pašā sākumā. Rasējumi administratīvajam korpusam saņemti tikai oktobra vidū. Kas attiecas, piemēram, uz

dzīvojamo kvartālu, projektētājiem radušās iepriekš neparedzētas grūtības sakarā ar jaunā mikrorajona ģeogrāfisko izvietojumu un dažādo komunikāciju nepieciešamību. Lielais dzīvokļu valrums kombinātam būs vajadzīgs tikai 1977. gadā. Tiesa, kadrus sāks gatavot agrāk, bet ne jau Līvānos tās darāms. Tomēr 1975. gadam atvērtie pusotra miliona rubļi jāapgūst un pasūtītājam visi šie samezglājumi jāšķētinā, kaut arī patlaban topošā kombināta direktoram P. Rizgam vēl nav istas skaidrības, kā to darīt.

PMK ražošanas nodaļas vadītājs J. Leonovs, celtnieks ar lielu pieredzi un erudīciju, savā mūžā ir vērojis ne mazumu gadījumu, kad spēkus sadrumstalo vai šķiež vēltīgi. No prakses viņš minēja piemēru ar biokīmiskās rūpnīcas katlu māju. Lai tā varētu apkalpot kā kombinātu, tā visu augošo pilsētu, nolemts uzstādīt papildus ceturto katlu, kaut gan pašlaik no trim uzstādītajiem darbojas tikai viens — pēc pārējiem vēl nav vajadzības. Būvdarbi uzsākti, katls arī

būs — tas piešķirts ārpus kārtas, bet rekonstrukcijas efekts tomēr apšaubāms.

Vēl viens piemērs. Sienām bija ieprojektēti paneļi, ko gatavo ar triecienvibrācijas metodi. Tos vajag arī Preses namam. Bet visiem nepietiek. Nu jāpārorientējas uz citu materiālu un jāpārtaisa projekti: ja mainās sienas, mainās pamati un daudzkas vēl.

Cik stipri gan tādās reizēs jūt, ka trūkst visuaptverošas acs, kas laikus saskatītu šķēršļus un resursus, spētu koordinēt darītāju pūles, novērstu zaudējumus un lieko nervozitāti! Tādas acs, tāda orgāna vēl nav, un celtniekiem, tāpat kā pasūtītājam, jāpārvar objektīvas grūtības arī subjektīvi. To PMK laudis arī dara. Panīkat, cik varējām vērot, viņi neļaujas. Liela daļa vadošo darbinieku, arī galvenais inženieris N. Nilovs un priekšnieka vietnieks A. Gavrilovs nāk no Daugavpils vispārējās celtniecības tresta un piedalījušies ne mazāk sarežģītu objektu tapšanā. Turas arī jaunie. R. Majevsks apmierināts, piemēram, ar darbu vadītāju P. Baldajevu, kuram šī ir pirmā jaunceltne.

Galvenajam korpusam jāpiegādā betons, jāmontē ko-

lonnas, bet attiecīgās tehnikas pietrūkst. Jaunuzceltajai mājai nav pievienota gāze, jo galvaspilsētas speciālisti tik ātri nevar ierasties. Līvānieši meklē lietpratējus pašu vidū. Izeju var atrast bieži vien. Un arī entuziasms, vismaz sākumā, spēj darīt brīnumus.

Sallekamās mājinās, ko kombināts ražos (divus tūkstošus gadā), plaši aprakstītas republikas presē. Uzskatiet viens zaļi sarkans, ar gludu šiferi apšūts naminš rotājas netālu no Līvānu stacijas. Divi uzcelti Salaspilī, iebūvētas mēbeles, automatizēta apkure, dažādība ārējā izskatā un apdarē — tas ir daudzsoļi un interesanti. Paša uzņēmumā būs programmēta vadības sistēma, noslēgts ražošanas cikls un citas modernas iekārtas, bet tā tapšanas veids diemžēl visai neorganizēts. Precīzākas un švātiecīgākas aplēses, operatīvāka materiālās apgādes dienesta pārorientēšanās nenāktu par jaunu. Ne jau katru gadu republikā liek pamatus šādiem gigantiem, kas izraisīs tik lielas pārmaiņas — šai gadījumā radīs industriālo bāzi dzīvokļu celtniecībai laukos.

A. Gavare,
«Cīņa» korespondents